

Statens Luftfartsvæsen
Civil Aviation Administration - Denmark

5. februar 2008

Grundnotat vedrørende meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Kommissionens første rapport om gennemførelsen af lovgivningen om det fælles luftrum: Resultater og perspektiver, KOM (2007) 845 endelig

Notatet er parallelfremsendt til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Trafikudvalg.

Resumé

I Kommissionens meddelelse vurderes behovet for videreudvikling af det fælles luftrum og Kommissionen konkluderer, at lufttransportsektoren står over for store udfordringer, som kun kan overvindes, hvis der gøres en samlet indsats fra industriens, medlemsstaternes, militærets, de berørte tredjelandes og arbejdsmarkedets parter side, og hvis de eksisterende høringsmekanismer udnyttes fuldt ud.

Kommissionen vil deltage fuldt ud i denne proces og vil i andet kvartal af 2008 fremsætte forslag til en 2. lovgivningspakke vedrørende det fælles luftrum, som skal optimere den første lovgivningspakke, men ikke erstatte denne. Kommissionen vil i den forbindelse også fremsætte forslag til lovgivning om udvidelse af EASA's beføjelser og om SESAR- masterplanen.

1. Baggrund og indhold

Meddelelsen er fremlagt 20. december 2007. Dansk sprogversion forelå pr. 14. januar 2008.

Den 10. marts 2004 vedtog Rådet og Europa-Parlamentet en lovgivningspakke om det fælles europæiske luftrum. Lovgivningspakken indeholdt fire dele:

- Forordning nr. (EF) 549/2004 om rammerne for oprettelse af et fælles europæisk luftrum ("rammeforordningen"),
- Forordning nr. (EF) 550/2004 om udøvelse af luftfartstjenester i det fælles europæiske luftrum ("luftfartstjenesteforordningen"),
- Forordning nr. (EF) 551/2004 om organisation og udnyttelse af det fælles europæiske luftrum ("luftrumsforordningen") og
- Forordning nr. (EF) 552/2004 om interoperabilitet i det fælles europæiske lufttrafikstyringsnet ("interoperabilitetsforordningen").

Ifølge rammeforordningens artikel 12, stk. 2, skal Kommissionen evaluere anvendelsen af lovgivningen om det fælles luftrum og periodisk aflægge rapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Rapporterne skal indeholde en evaluering af resultaterne af gennemførelsen af lovgivningen, herunder information om udviklingen i sektoren, i forhold til de oprindelige mål og fremtidige behov.

Side 1 af 5

Kommissionens meddelelse af 20. december 2007 udgør den første rapport om gennemførelsen og indeholder Kommissionens vurdering af behovet for videreudvikling af det fælles luftrum.

I meddelelsen henviser Kommissionen også til en rapport fra en Gruppe på Højt Plan, som i 2006 fik til opgave at se på den fremtidige europæiske rammelovgivning om luftfart. Denne gruppe aflagde rapport i juli 2007. I bilaget til Kommissionens meddelelse er indeholdt et sammendrag af denne gruppes rapport.

I meddelelsen vurderer Kommissionen, at i de tre år, der er gået siden ikrafttrædelsen af lovgivningen om det fælles europæiske luftrum, er en række af de aktiviteter, som der blev skabt retlige rammer for, blevet færdiggjort, mens andre endnu er i gennemførelsesfasen, og nogle udviser kun beskedne fremskridt. I øvrigt har man under gennemførelsen, og som følge af ændringer i vilkårene, kunnet pege på en række svage punkter i den nuværende lovgivning.

Kommissionen nævner i meddelelsen følgende resultater, der er opnået vedrørende det fælles europæiske luftrum:

- Der er skabt en retlig og institutionel ramme for det fælles luftrum.
- Der er skabt en adskillelse mellem luftfartstjenester og regulering, og landene har hver oprettet en national tilsynsmyndighed.
- Der er vedtaget en forordning om oprettelse af en sikkerhedsmæssig tilsynsfunktion, som de nationale tilsynsmyndigheder skal stå for, og som skal supplere de fælles krav.
- Der er vedtaget et direktiv om et EF-flyveledercertifikat, som opstiller fælles krav og uddannelsesbestemmelser, der vil føre til ensartede kvalifikationskrav og større mobilitet for arbejdstagerne.
- Der er sikret fuldstændig gennemsigtighed i fastsættelsen af afgifter for luftfartstjenester, idet Kommissionen har vedtaget en forordning om en fælles afgiftsordning for luftfartstjenester.
- Kommissionen har vedtaget en forordning om fleksibel udnyttelse af luftrummet med sigte på at forbedre adgangen til militærets brug af luftrum og en forordning om luftrums-klassifikation i det øvre luftrum.
- Der er taget første skridt med SESAR projektet til at fremskynde den teknologiske innovation og dermed sikre tilstrækkelig kapacitet.
- Der er etableret en effektiv interoperabilitetsmekanisme med henblik på vedtagelse af gennemførelsesregler og udvikling af EF-specifikationer for tekniske systemer og den operative anvendelse heraf.

Kommissionen angiver i meddelelsen følgende forhold vedrørende det fælles europæiske luftrum, som er under forberedelse:

- Evaluering af luftfartstjenesteudøverne i henhold til rammeforordningen, som skal skabe et solidt grundlag for den fremtidige udvikling af initiativet til det fælles luftrum. Dataindsamling vil blive påbegyndt i 2008.

- Indførelse af kollegial evaluering af de nationale tilsynsmyndigheder, så der kan sikres et ensartet sikkerhedsniveau og en ensartet anvendelse af de fælles krav. Evalueringen vil ske i 2008.
- Den første vurdering under den fælles afgiftsordning, der skal sikre større gennemsigtighed, hvad angår beregning, pålæggelse og opkrævning af afgifter for luftfartstjenester, vil finde sted efter forelæggelsen af de første finansielle data i november 2007.
- Skabelsen af en europæisk øvre flyveinformationsregion (EUIR), luftrumsklassifikation i det nedre luftrum og fælles principper for ruteføring og sektoropdeling. Kommissionen vurderer, at man på dette område kun har opnået beskedne fremskridt, hvorfor Kommissionen undersøger muligheden for andre løsninger.
- Oprettelsen af funktionelle luftrumsblokke, der skal sikre lufttrafikstyringsnettet maksimal kapacitet og effektivitet. Dette vurderes af Kommissionen som et nøgleelement for det fælles luftrum, og der er taget en række initiativer på området, men fremskridtene er langsomme, og projekternes ambitionsniveau, modenhed og nytteværdi er varierende.

Kommissionen omtaler i sin meddelelse følgende forhold, hvor den eksisterende lovgivning er for svag:

- Miljøområdet med hensyn til drivhusgasser, hvor der med den gældende lovgivning ses bort fra den rolle, som ATM kan spille i denne sammenhæng. En forbedring i nettets opbygning, en mere effektiv udnyttelse af ruterne og nye operationelle systemer skulle kunne mindske flyvetider, brændstofforbrug og omkostninger mærkbart, med en deraf følgende reduktion i miljøbelastningen og påvirkningen af klimaet.
- Forsinkelsesproblematikken, som på trods af tiltag om øget kapacitet i luftrummet og nedgang i trafikken efter 11. september 2001, vil genopstå, hvis de seneste års vækst i trafikken fortsætter.
- Økonomiske aspekter som følge af de enorme stigninger i brændstofpriserne, som har fået luftfartsindustrien til at skærpe omkostningskontrollen, hvorved de økonomisk ineffektive luftfartstjenester og den ineffektive afvikling af flytrafikken er blevet vigtige drivkræfter til forandring.

Kommissionen anfører i sin meddelelse med henvisning til en af konklusionerne i rapporten fra Gruppen på Højt Plan, jf. bilaget til meddelelsen, at fragmentering er den alvorligste flaskehals for en præstationsforbedring af det europæiske lufttrafikstyringssystem. Denne flaskehals kan kun bringes ud af verden, hvis præstationsrammerne, de retlige strukturer og en hurtig indførelse af ny teknologi tages op på EU-plan.

Handlingsstrategien går ud på, at der fokuseres på en præstationsdrevet tilgang til løsning af problemerne med det nuværende system, dvs. ineffektivitetsomkostninger på 3 mia. euro om Året samt miljøomkostninger.

Kommissionen har i forbindelse med præstationsforbedringer blandt andet fokus på etableringen af en europæisk netstruktur med en netforvalter, funktionelle luftrumsblokke og SESAR-programmet.

Kommissionen anfører endvidere med hensyn til de retlige rammer, at det indre marked indebærer, at der kun er én lovgivning. Overlapninger med forskrifter fra andre strukturer må bringes

ud af verden. Er lovgivningen fragmenteret, gør det ansvarsfordelingen uklar og medfører unødige omkostninger for myndighederne.

Kommissionen omtaler i forbindelse hermed overvejelser om lovgivningstiltag vedrørende udvidelse af EASA's beføjelser til også at omfatte lufthavne, luftfartstjenester og lufttrafikstyring, vedrørende økonomisk og præstationsrelateret regulering, vedrørende SESAR-systemet og vedrørende den forestående reform af EUROCONTROL, herunder overdragelse af flyvesikkerhedsregulering til EASA.

På grundlag af denne evaluering af gennemførelsen af det fælles europæiske luftrum og i tråd med konklusionerne fra præstationsvurderingskommissionen (*Performance Review Commission*) og Gruppen på Højt Plan, vil Kommissionen i andet kvartal af 2008 fremsætte forslag til en 2. lovgivningspakke vedrørende det fælles luftrum, som skal optimere den første lovgivningspakke, men ikke erstatte denne. Kommissionen vil i den forbindelse også fremsætte forslag til lovgivning om udvidelse af EASA's beføjelser og om SESAR- masterplanen.

2. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

3. Høring

Meddelelsen er sendt i høring hos følgende institutioner, virksomheder og organisationer med frist til 15. februar 2008:

AOPA Danmark, DANSAM, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Flyvesikringstjenesten, Grønlands Lufthavnsvæsen, Københavns Lufthavne, Foreningen af Danske Flyrelaterede virksomheder, Danish Airline Pilots Association, Flyvebranchens Personale union, Forsvarskommandoen, Havarikommissionen for Civil Luftfart, Billund Lufthavn, Dansk Industri, Færøernes Landsstyre, Kongelig Dansk Aeroklub, Scandinavian Airlines System STOOS, HTS Handel, Transport og Service, Dansk Erhverv; Dansk flyvelederforening

Et supplerende grundnotat vil blive fremsendt, når høringssvarene foreligger.

4. Statsfinansielle, samfundsøkonomiske, administrative og miljømæssige konsekvenser samt beskyttelsesniveau.

Meddelelsen medfører i sig selv ikke nogen statsfinansielle, samfundsøkonomiske, administrative, beskyttelsesmæssige og miljømæssige konsekvenser. Hvis meddelelsen udmøntes i konkrete forslag, vil konsekvenserne blive vurderet i grundnotater herom.

5. Nærhedsprincippet

Hvis meddelelsen udmøntes i konkrete forslag, vil konsekvenserne blive vurderet i nærhedsnotater herom.

6. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet overfor Kommissionens meddelelse, herunder Kommissionens planer om fremsættelse af forslag om 2. lovgivningspakke vedrørende det fælles luftrum.

Regeringen finder, at det i den forbindelse er væsentligt, at der fokuseres på målet - at opnå et effektivt, sikkert fælles luftrum - frem for midlerne til opnåelse heraf, samt at man undgår unødige administrative forpligtelser og opgaver.

7. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Regeringen har ikke kendskab til andre landes holdninger til meddelelsen.

8. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant ved meddelelser.

9. Tidligere forlæggelser for Europaudvalget

Meddelelsen har ikke tidligere være forelagt Europaudvalget.